

L'esport a la biblioteca

L'esport també pot inspirar poesia

**Ramon Balius i Juli
Pol Serrahima i Balius**

L'any 1904 el Baró de Coubertin escrivia a **Le Figaro** "Ha arribat l'hora de passar una nova etapa i restaurar l'Olimpíada en la seva primitiva bellesa. En els temps d'esplendor d'Olimpia, les lletres i les arts combinades harmoniosament amb l'esport asseguraren la grandesa dels Jocs Olímpics". Amb aquesta finalitat, l'any 1906 va organitzar a París una **Conferència Consultiva de les Arts, de les Lletres i de l'Esport** a la qual varen assistir uns seixanta artistes i escriptors. Els reunits varen proposar al CIO l'establiment de l'anomenat **Pentathlon de les Muses**. Aquest consistia en convocar cinc concursos que agrupaven l'**Arquitectura, l'Escultura, la Pintura, la Literatura i la Música**, amb obres inèdites, directament inspirades en la idea esportiva i que havien d'incorporar-se a la celebració de cada olimpíada. Havien d'iniciar-se en els Jocs d'Estocolm de 1912. Malgrat això, a l'hora d'anunciar els respectius concursos, les acadèmies artístiques sueques no varen mostrar cap interès en l'empresa i es va plantejar anul·lar-los. Coubertin no va capitular i va organitzar-los sota la seva responsabilitat. En el concurs d'**Estocolm** es varen atorgar cinc medalles d'or i una d'argent. En Litera-

tura, la medalla d'or es va concedir a **Georges Hohrod** i a **M. Eschbach** per la seva obra **Oda a l'Esport**. Era una prosa poètica, presentada en alemany i francès, dividida en nou apartats. No fou fins l'any 1919 que Coubertin reivindicà l'autoria de l'**Oda a l'Esport**, tot explicant que el seu caràcter bilingüe pretenia glossar la unió entre el poble alemany i el poble francès a través de l'esport. La gènesi de l'obra és misteriosa, perquè és difícil que Coubertin, que sens dubte la va escriure en francès, hagués realitzat també la versió alemanya. Probablement va estar la seva esposa **Marie Rothan**, bilingüe pel seu origen alsacià, o la seva sogra **Madame Rothan**, les que van fer la traducció, a l'alemany.

Restava un segon misteri per resoldre: l'origen dels pseudònims **Georges Hohrod** i **M. Eschbach**. Segons sembla ningú recordava que l'any 1898 Coubertin havia escrit en la *Revue Bleue* una novel·la per fascicles, sota el nom de **Georges Hohrod**, i que havia estat publicada completa l'any 1902 amb el títol *George Horhod. La novel·la d'un aliat*. La clau d'ambdós pseudònims ha estat revelada, segons **Volker Kluge**, per l'historiador **Norbert Mü-**

ller, i recentment (*Revista Olímpica*, Abril-Maig del 2000) per **Jean Dury**, director del Museu Nacional Francès de l'Esport. Tots dos van trobar, per atzar, en la ruta que va de **Munster** a **Luttenbach** (ciutat on residien els pares polítics de Coubertin), uns cartells de senyalització amb els noms de **Hohrod** a la dreta i d'**Esch-**

bach-au-Val a l'esquerra. Segurament Coubertin, en transitar per aquests paratges, coneixia ambdós noms i va decidir d'incorporar-los com a pseudònims a la seva obra.

Després d'uns inicis difícils, els concursos van viure la seva època d'esplendor durant els anys vint. El 1924, en el Grand Palais de **París**, es varen reunir 189 obres de 23 països, amb un jurat de luxe en el qual figuraven alguns premis Nobel i destacats artistes i músics. El 1928, en el Stedelijke Museum d'**Amsterdam**, es van presentar 18 països amb 1.150 obres exposades i 62 concursants musicals i literaris. A l'exposició de **Los Angeles** Museum el 1932, varen concórrer 31 països i 1.100 obres. Els britànics varen refusar a participar en el concurs d'art de Berlín l'any 1936. Aquest fet, unit a un jurat totalment proper al règim nazi i a l'exclusió de les avantguardes artístiques, va fer que el nombre d'obres baixés fins a 740. El 1948, a **Londres**, els organitzadors van mostrar poc interès pel concurs i es van suscitar dubtes sobre l'amateurisme dels participants, la qual cosa va motivar la supressió dels certàmens, als qual va defugir **Helsinki** el 1952. D'aquesta forma van desaparèixer

definitivament. Recentment, en una entrevista, quan vam preguntar al President **Samaranch** (*Apunts d'Educació Física* núm. 58, 1999) sobre les causes que impedeixen que actualment es convoqui el **Pentatló de les Muses**, va contestar: "Això no ho vam matar nosaltres: s'havia mort molt abans perquè els artistes que tenen un cert renom no hi van, i això no pot ser".

A continuació transcrivim l'**Oda a l'Esport**, premiada amb la Medalla d'Or en el Concurs de Literatura Esportiva dels Jocs de la V Olimpíada celebrats a Estocolm l'any 1912.

Oda a l'Esport

Georges Hohrod i M. Eschbach

I

Oh Esport, plaer dels déus, essència de la vida! Has aparegut de sobte en mig del clar gris en el qual es desenvolupa la tasca ingrata de l'existència moderna, com un missatge radiant d'èpoques passades, d'aquelles èpoques en que la humanitat somreia. I sobre el cim dels turons brilla un resplendor de l'aurora, els raigs de llum de la qual esquitxen al terra de les ombrívols boscanes.

II

Oh Esport, ets la Bellesa! Ets l'arquitecte d'aquest edifici que és el cos humà i que pot convertir-se en quelcom abjecte o sublim, depenent de si és degradat per les vils passions o si és cultivat per l'esforç. No hi ha bellesa sense equilibri i proporció, i tu ets el mestre incomparable d'ambdues qualitats, ja que engendres harmonia, ritmes els moviments, alleugereixes la força i enforteixes allò que és lleuger.

Oda al Deporte

Georges Hohrod i M. Eschbach

I

iOh Deporte placer de los dioses, esencia de la vida iHas aparecido de repente en medio del claro gris donde se agita la labor ingrata de la existencia moderna, como un mensaje radiante de épocas pasadas, de aquellas épocas cuando la humanidad sonreía. Y sobre la cima de los montes destella un resplendor de la aurora, cuyos rayos de luz salpican el suelo de los oquedales sombríos.

II

iOh Deporte, tú eres la Belleza! Eres el arquitecto de este edificio que es el cuerpo humano y que puede convertirse en algo abyecto o sublime dependiendo de si es degradado por la viles pasiones o si es cultivado por el esfuerzo. No existe belleza en equilibrio y proporción, y eres el maestro incomparable de una y otra pues engendras armonía, ritmas los movimientos, aligeras la fuerza y fortaleces lo que es ligero.

III

Oh Esport, ets la Justícia! L'equitat perfecte, perseguida vanament per les institucions socials dels homes, s'instal·la en tu per iniciativa pròpia. Ningú pot superar ni per un mil·límetre l'alçada que pot saltar ni per un segon el temps que pot córrer. Les seves forces físiques i morals són l'únic que determinarà el límit del seu èxit.

IV

Oh Esport, ets l'Audàcia! Tot el sentit de l'esforç muscular es resumeix en una paraula: atrevir-s'hi. De què serveixen els músculs, de què serveix sentir-se àgil i fort, de què serveix cultivar l'agilitat i la força si no és per atrevir-se? Però l'audàcia que inspires no és com la de l'aventurer que s'ho juga tot a l'atzar. L'audàcia que ens infons és prudent i meditada.

V

Oh Esport, ets l'Honor! Els títols que ens confereixes sols tenen valor si s'adquireixen amb total lleialtat i perfecte desinterès. Si algú aconsegueix enganyar als seus companys per algun mètode inconfessable, patirà les conseqüències en el fons de la seva ànima i temerà l'epítet que s'associarà al seu nom si es descobreix la trampa de la qual s'ha beneficiat.

VI

Oh Esport, ets l'Alegria! A la teva crida la carn s'anima i la sang flueix abundosa per les artèries. L'horitzó dels pensaments es purifica. Pots fins i tot aportar una sana diversió a la pena dels que viuen submergits per la tristesa, mentre que permetes als que són feliços que gaudeixin de la plenitud de l'alegria de viure.

VII

Oh Esport, ets la Fecunditat! Per vies directes i nobles, afavoreixes al perfeccionament de la raça, destruint els gèrmens mòrbids i redreçant a la seva puresa primitiva les tares que l'amenacen. I inspires en l'atleta el desig de veure créixer amb ell fills desperts i robusts que el succeiran en la pista esportiva i guanyaran nombrosos llores.

VIII

Oh Esport, ets el Progrés! Per a servir-te és necessari que l'home es perfeccioni en cos i ànima. Li imposes l'observança d'una higiene superior i li exigeixes que s'abstingui de qualsevol excés. Li ensenyes les sàvies normes que suscitaran al seu esforç la màxima intensitat sens comprometre l'equilibri de la salut.

IX

Oh Esport, ets la Pau! Estableixes relacions amistoses entre els pobles, apropant-los en el culte de la força organitzada i capaç de dominar-se. A través teu, la joventut del món aprèn a respectar-se i, així, la diversitat de les virtuts nacionals esdevé fon d'una emulació generosa i pacífica.

III

¡Oh Deporte, tú eres la Justicia! La equidad perfecta, perseguida en vano por los hombres en sus instituciones sociales, se instala por iniciativa propia en ti. Nadie sería capaz de superar ni un milímetro la altura que puede saltar ni un segundo el tiempo que puede correr. Sus fuerzas físicas y morales combinadas son las únicas que determinan el límite de su éxito.

IV

¡Oh Deporte, tú eres la Audacia! Todo el sentido del esfuerzo muscular se resume en una palabra: atreverse. ¿De qué sirven los músculos, de qué sirve sentirse ágil y fuerte, de qué sirve cultivar la agilidad y la fuerza si no es para atreverse? Pero la audacia que inspires no tiene nada de la temeridad del aventurero que lo juega todo al azar. Se trata de una audacia prudente y meditada.

V

¡Oh Deporte, tú eres el Honor! Los títulos que confieres tienen valor si se adquieren con absoluta lealtad y perfecto desinterés. Si alguien consigue engañar a sus compañeros por cualquier método inconfesable, sufrirá las consecuencias en el fondo de su alma y temerá el epíteto infamante que se asociará su nombre si se descubre la trampa de la que se ha beneficiado.

VI

¡Oh Deporte, tú eres la Alegría! A tu llamamiento la carne se anima y los ojos chispean; la sangre circula abundante a través de las arterias. El horizonte de los pensamientos se purifica. Puedes incluso aportar una diversión saludable a la pena de quienes se ven sumergidos por la tristeza, mientras que permites a los que son felices que disfruten de la plenitud de la alegría de vivir.

VII

¡Oh Deporte, tú eres la Fecundidad! Por vías directas y nobles. Tiendes al perfeccionamiento de la raza, destruyendo los gérmenes mórbidos y enderezando a su pureza primitiva las taras que la amenazan. E inspires al atleta el deseo de ver crecer junto a él hijos despiertos y robustos que le sucederán en la pista de deportes y ganarán gloriosos laureles.

VIII

¡Oh Deporte, tú eres el Progreso! Para servirte es necesario que el hombre se perfeccione en cuerpo y alma. Le impones la observancia de una higiene superior y le exiges que se guarde de cualquier exceso. Le enseñas las sabias reglas que infundirán a su esfuerzo la máxima intensidad sin comprometer el equilibrio de la salud.

IX

¡Oh Deporte, tú eres la Paz! Estableces relaciones amistosas entre los pueblos, acercándolos en el culto de la fuerza controlada, organizada y dueña de sí misma. A través de ti, la juventud del mundo aprende a respetarse y, de este modo, la diversidad de las virtudes nacionales se convierte en fuente de una emulación generosa y pacífica.